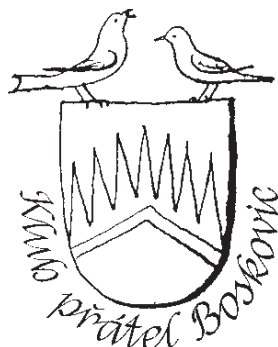

Vlastivědné listy Boskovicka

Číslo 2
červen 2006
ročník 14 (19)

Zprávy z Klubu přátel

Replika pumpy

Jedním z bodů plánu činnosti Klubu přátel na rok 2006 je pokusit se o vybudování repliky trojramenné pumpy na náměstí U Vážné studny. Původní pumpa byla vyrobena v roce 1860? firmou Ambroz Spilka, pumpařství Olomouc. Zatím se nám podařilo zajistit původní návrh a německy psaný popis, který sloužil jako nabídka pro židovskou obec. Pátrání po archivních dokladech na firmu bylo zatím bezvýsledné. Z dokumentů ještě existuje fotografie z let kolem roku 1940, která je však velmi nejasná, takže ani podle ní nelze pumpu rekonstruovat.

Obracíme se na čtenáře, zda někdo z vás nevlastní fotografii, na které by byla pumpa lépe rozpoznatelná. Buďte tak laskaví a zapůjčete nám ji k odfotografování. Přivítáme každou, i sebemenší informaci o tomto problému. Dejte nám vědět na adrese klubu. Děkujeme.

Setkání v Praze

Dne 16. května 2006 se uskutečnilo v pořadí již třetí setkání členů klubu a Boskováků žijících v Praze. Setkání se zúčastnilo 12 Boskováků, několik dalších bylo omluveno.

Na tomto setkání jsme přítomně seznámili s činností klubu přátel od posledního setkání a také s plánem naší činnosti na rok 2006.

Jsme velice rádi, že se toto setkání setkává v přítomných s dobrým ohlasem. Byli jsme mile překvapeni, když jsme byli paní Olgou Čechákovou informováni, že se podobná setkání jedenkrát měsíčně uskutečňovala již kolem roku 1950. Kdy skončila, to se ji nepodařilo zjistit. Ani to, kdo tato setkání organizoval.

Pokud o tom máte někdo informace, budeme rádi, když se s námi o ně podělíte.

55 let tanečního souboru Velen

Jiřina Horáková

Kolem roku 1950 začaly vznikat v tehdejší ČSSR první folklórní soubory. Vznikaly zejména v oblastech, kde se do té doby živý folklór stále mezi lidmi udržoval - na vesnicích Slovácka, Valašska a pod. V roce 1950 byl založen také Státní soubor písní a tanců v Praze.

Pro tuto činnost se velmi nadchla i paní Marie Bečvářová, profesorka Střední pedagogické školy v Boskovicih, založené v roce 1950 a rozhodla se podobný soubor založit. Svůj záměr měla značně ztížený především tím, že v naší oblasti Drahanšské vysočiny a Horácka nebyl živý folklór téměř zachován. Přesto se spojila s tehdy již významnou pracovníci etnografického ústavu v Brně paní Zdeňkou Jelinkovou. Ta přivítala zakládání dalšího souboru a poskytla paní profesorce Bečvářové dochovaný archivní materiál o folkloru v našem regionu. Další potřebné materiály získala od paní Božky Veselé z Kořence, která byla vášnivou sběratelkou lidových tradic zejména z okolí Kořence, Benešova a Protivína. Při zakládání souboru písní a tanců našla M. Bečvářová velké pochopení u tehdejšího ředitele SPgŠ pana Karla Bednáře, který její nápad značně podporoval. A tak po náročných přípravách a neúnavné práci M. Bečvářové byl soubor v roce 1951 založen.

Prvními členy souboru se stala děvčata - žákyně pedagogické školy a chlapci

z Boskovických škol.

Pro pamětníky bych chtěla namátkově vyjmenovat některé z prvních členů.

Tanečnice - na příklad Bohumila a Božena Šafářovy, Dana Krejčí, Olga Čecháková (pozdější primabalerína ND v Praze, atd.)

Tanečníci - Ilja Langer, Jaroslav Henek, Antonín Koutný, Jan Mezera, Jan Novák, Karel Bednářik, Miroslav Dosoudil, Pavel Kovařík a.j.

Lidová muzika - Karel Henek, Karel Kovařík, Jaroslav Molt atd.

V této počáteční době se staly tradicí „Večery písní a tanců“ pořádané každoročně na nádvoří boskovického zámku.

Ochotným a zapáleným spolupracovníkem paní profesorky se stal učitel Vladimír Veselý. Upravoval hudbu k jednotlivým tancům a písním, vedl divčí pěvecké trio, z něhož vzešla pozdější sólistka opery ND v Praze Marta Boháčová. Sám hrál také v lidové muzice na housle, i na basu. V lidové muzice se vystřídal mnoho dalších muzikantů, rovněž tanečnice i tanečníci se v průběhu času měnili. Děvčata končila školu, chlapci odcházeli na vojnu.

Neodmyslitelnou součástí vystoupení souboru bylo i lidové vyprávění Karla Klemse, pozdějšího ředitele školy, za jehož působení byla činnost souboru také velmi podporována.

Bez zmínky nesmí zůstat ani neúnavná

ná práce korepetitorky Marie Bečvářové, manželky ředitele Karla Bednáře. Od založení souboru až do roku 1975 pravidelně doprovázela tanečnický na zkouškách hrou na klavír, někdy hrála při vystoupeních na harmoniku (pokud nemohla, nebo nebyla muzikantka).

O tanečnický a tanečnický nebyla v té době nikdy nouze. Horší to bylo s lidovou muzikou a muzikanty. Práce v souboru vyžadovala mnoho času a s tím se zejména starší členové muzikanti často potýkali. Bylo i období na konci 60. let, kdy soubor neměl muziku žádnou.

Zvrat nastal po roce 1970, kdy na SPgŠ přišel nový pedagog PhDr. Alois Čada. Lidovou muziku založil ze svých žáků - houslistek. V té době muzika složená z tak mladých děvčat byla celkem ojedinělá. Záměr se podařil a tak soubor opět vystupoval za doprovodu vlastní lidové muziky. Profesor Čada navázal na činnost Vladimíra Veselého. Byl primásem muziky, upravitel melodie k tancům i písním, později k celým blokům.

Od roku 1970 vedle již vyzrálého souboru pracovala tak zvaná „přípravka“. Byli to noví mladí, 14 - 15 letí zájemci o práci v souboru, které s prvními tanečními kroky a přípravou pro jednotlivé tance připravovala Jiřina Horáková, bývalá žákyně SPgŠ a tanečnice souboru. Z těch se později stávali členové souboru po odchodu starších

Soubor Velen před vystoupením na oslavu 55. výročí.

Kniha Boskovice - můj betlém.

Jak jsme již předběžně oznámili, je kniha Jaroslava Koutného Boskovice - můj betlém vyprodána. Klub přátel po dohodě s autorem knihy se rozhodl knihu znovu vydat a uspokojit tak zájem boskováků. Druhé vydání knihy by se mělo objevit na pultech prodávajících nejpozději v září 2006.

Zasílání VLB

Žádáme členy, kterým zasíláme VLB a kteří dosud neuhradili poštovné za jejich zasílání, aby tak učinili co nejdříve. Úhrada je 45,- Kč a tuto částku je možné zaslat v pěti devítkorunových známkách.

Dopisování do VLB

Znovu opakujeme naši žádost o zasílání příspěvků do VLB. Příspěvky mohou být prané jen rukou. My je již přepíšeme do počítače k uveřejnění.

Co žid prorokoval o židech

Ze starých pamětí vybral
A. K. Oderský

V Boskovicích „Pod Koupadly“, tam kde starý Smitka kdysi rozsvěcoval petrolejovou lampu na dřevěném stojanu, měl hadrovnu žid Goldmann zvaný „ručička“ pro jeho vadné vyvinutou ruku. Bydleli jsme tehdy v těsném sousedství této hadrovnický, kde několik starších ženských ručně šilo a zašivalo jutové pytle, z nichž jsem jako kluk často vybíral zbytky kokosových ořechů. Moje matka občas tomu jinak dobrosrdečnému kšeftsmanovi v šiti pytlů vypomáhala, aby nějaký krejcar k obživě sehnala a ráda s ním zaváděla žertovný diskurz. Říkávala mu: „Vý žide jste se uměli narodit. Nic neděláte a peněz máte pořád dost. A mě za tu kopu pytlů pracně ušitých dáváte pakatel.“ Goldmann se šibalsky usmál a říká: „Jó, milá rozmilá, to je od pánbůh. My jsme vyvolení aby chudý lid měl arbajt, a my zas gešeft. To už je tak na světě zařízený. Víte, (tak nějak to povídal) vono to nemusí být furt tak růžový. Dnes hop a za rok trop.“ A začal provokovat. „Nás židy čeká fajnový šprkta. Přijde třeba fofirválka - no to ještě ujde. Ale přijde extraválka a fertig. No a co bude dál to ví jen Jehova. My holt měli být v zemi zaslíbené. Tam by bylo sakumpak všechno. Já bych nešil pytle, ale co s vama. Tak je to.“

Musel být ten herr Fabrikant hodně sečtělý a věci znalý. Bydlel zrovna naproti modlitebně, kde se světily šabesy. Když tak jasnovidně nás udivoval. Povídal, víte, my jednou fakt přijít do kraj zaslíbený. Ale nevím, nevím. To Mrtvy a Rudy moře mě není akorát recht. Jednou se v tom některým moři utopíme všichni. Nemáte Izrael co závidět.“ Tak nějak přibližně mudroval. No a dnes s odstupem šedesáti let se mi jeho prorocství zdá skoro pravděpodobné. Generál Dajan a jeho jestřábi si o to akorát prosí. A Jehova nemusí být vůbec akorát shovívavý.

(Poznámka redakce: Článek byl A. K. Oderským napsán před více než 20 lety. Uveřejněno z pozůstalosti Jaroslava Chaloupky).

55 let tanečního souboru Velen

Vystoupení na náměstí ve francouzském Liré v roce 2002.

tanečníků.

Závažným a nepříjemným okamžikem pro činnost souboru bylo vážné onemocnění zakladatelky a vedoucí souboru Marie Bečvářové v roce 1973. Soubor ztratil neúnavnou a obětavou, pro práci se souborem zapálenou vedoucí. Rozhodovalo se v té době o další existenci souboru.

Vedením souboru byla pověřena dlouholetá členka a tanečnice Jiřina Horáková. Připadla na ni veškerá náročná činnost vedení souboru jak po stránce organizační, tak i umělecké. Stále sama také aktivně tančila.

Požadavky na umělecké zpracování lidových tradic byly čím dál náročnější. Při soutěžních a přehlídkových vystoupeních se už soubor nemohl spokojit pouze s předváděním jednotlivých tanců jako byly na příklad „ševcovská, zahrádnická, řemeslnická...“ atd.

Jednotlivé tance, ale i písně musely být zkomponovány do tematických, časově vymezených bloků. V té době vznikly postupně tematické celky jako Řemesla, Masopust, Hospoda a další. Tyto celky choreograficky upravila Jiřina Horáková, hudbu upravil PhDr. Alois Čada.

Přestože umělecká úroveň i známost souboru po celé ČSSR i v zahraničí stou-

pala, postupně se vytrácel zájem vedení pedagogické školy o jeho činnost. Nebyly vytvořeny vhodné podmínky pro vedení lidové muziky. Profesor A. Čada přestal muziku vést, v úpravě hudby však i nadále pokračoval.

Pedagogická škola přestala plnit funkci zřizovatele a podporovatele souboru. Proto se hledalo jiné řešení. Novým zřizovatelem se stal v závěru 70. let Sdružený klub pracujících. Soubor přijal nový název „Velen“, který byl symbolickým vyjádřením spojení s historií města Boskovice. Primášem Lidové muziky se stal Dušan Kovařík, absolvent konzervatoře, kterému se ve spolupráci s Marií Zouharovou podařilo sestavit novou, velmi dobrou muziku. Členy souboru tvořili již převážně děvčata a chlapci z Boskovic, již nejen ze SPgŠ.

Od roku 1966 do roku 1987 absolvoval soubor celou řadu úspěšných vystoupení nejen v ČSSR, ale i v zahraničí. Vystupoval ve Francii, Rakousku, Maďarsku, Bulharsku, Polsku a NDR. Zúčastňoval se všech významných přehlídkových vystoupení organizovaných v rámci prezentace folklorního umění, zejména ve Strážnici, v Brně, Praze, Uherském Hradišti, Telci a dalších městech republiky. Jiřina Horáková vedla soubor do konce roku 1986.

Po jejím odchodu se v prvních letech ve vedení souboru vystřídal několik vedoucích.

Od roku 1993 doposud vede soubor Marie Bušová, bývalá tanečnice, které soustavně pomáhá Antonín Pitner.

V poslední době soubor vystoupil kromě domácích festivalů a přehlídek, konaných folklorním sdružením České republiky i v cizině, dvakrát v Německém Wittnau a Pollingu, ve Francii, Rakousku, na Slovensku a nyní se opět chystá na cestu do francouzského Dijonu.

Folklorní taneční soubor Velen, který od roku 1989 pracuje pod záštitou Kulturního zařízení města Boskovice, přispěl nejen k propagaci města a k šíření tradic našeho regionu, ale zároveň dokázal od svého založení až do současnosti získat nespočetné množství mladých lidí, kteří si vytvořili pěkný vztah k folklóru a s láskou jej převáděli do povědomí široké veřejnosti.

Oslava 55. výročí založení Velen a 10. výročí Borověnky, která se uskutečnila 20. května 2006 byla velmi zdařilou přehlídkou dosavadní činnosti souboru. Sešlo se na ni mnoho bývalých i současných členů souboru, aby si zavzpomínali na navázaná přátelství a dobu strávenou v dobrém kolektivu.

Štěce z Konicka na slavnostním vystoupení k 55. výročí souboru v boskovické Sokolovně.

Jak vznikla dívčí kapela Velenu

Ze vzpomínek primáše „Lojzinky“ Aloise Čady

Po mém příchodu na střední pedagogickou školu jako učitel hudební výchovy, zpěvu a houslí v roce 1970, jsem se zajímal o kulturu v Boskovicích. Hned jsem nastoupil jako dirigent Orchestrálního sdružení. Pomalu jsem poznával i lidi kolem kultury. Folklor jsem tehdy znal jen okrajově, přesto jsem sledoval vystoupení tanečního souboru Velen s živou muzikou pod vedením Karla Henka. Posezení po vystoupení v restauraci bylo pravidlem. Požádal jsem pana Henka o notový zápis, abych zjistil, z čeho hudbu vlastně hrají. Půjčil mi malý notový sešit s notovými poznámkami a značkami. Podle takových zápisů bylo hrát dobře jistým uměním a rutinou. Načež jsem popíchl sedící muzikanty: „takovou hudbu zahrají s holkama z pedáku“! „To jsme zvědaví“ zaznělo od stolu a hrozená rukavice měla platnost.

Od Vladimíra Veselého jsem získal základní hudební materiál a začal jsem s úpravou. Ve škole jsem si vybral zdatné houslistky, našel jsem dokonce hráčku na klarinet, později na flétnu a divčí kapela se začala rodit. Zkoušelo se několikrát týdně ve škole. Chyběl však hráč na kontrabas. Opět poradil a pomohl pan Veselý, basu bude hrát on sám.

Tak vznikla kapela „Lojzinka“, která několik let úspěšně doprovázela soubor Velen na vystoupeních. Vzpomínky letí například do Mariánských Lázní, Popradu, Rožnova pod Radhoštěm a především do Rakouska na evropský folklórní festival. Problém byl jediný - každá nota byla zapsaná, hráli jsme z not. Při vystou-

pení venku nám nejednou vítr odnesl nějaký pult i s notami.

Vrcholem „Lojzinky“ bylo vystoupe-

ní na přehlídce folklórních hudeb Jižní Moravy v Lanžhotě v roce 1973. Program jsme nacvičili z paměti, doslovně jsme

šokovali jiné hudby i porotu. Rozhlasová nahrávka z té doby je dodnes svědkem pěkného výkonu celé kapely.

Ze vzpomínek Marie Bečvářové

O taneční soubor Velen a jeho vystoupení začal být ve veřejnosti zájem. Bylo to něco pěkného, neokoukaného, nového a tak žádosti o vystoupení souboru byly stále častější a již v prvním desetiletí jeho činnosti se počítaly na stovky. Snad nebylo obce na celém bývalém boskovickém okrese, kde by soubor při nějaké příležitosti nevystupoval. Před třiceti a dvaceti roky jsme lidi na našich vesnicích přijížděli nejen pobavit, ale i poučit, když jsme je seznamovali s krásou našich lidových písní, tanců, krojů a zvyků, prostě s lidovými tradicemi našeho kraje. Soubor nevystupoval jenom na vesnicích, ale byl zván i na významná vystoupení do různých měst. Tak na příklad vystupoval s dvouhodinovým programem na Dni horníků v Ostravě, tančil vojákům ve Vyskové, Znojme, v jihočeském Táboře a v Písku. Tančival nejen na Kořeckých slavnostech, ale i na slavnostech Šlapanických a Tvrdonických. Několikrát ve Strážnici. V roce 1962 vystupoval na pražském hradě u příležitosti setkání vládních činitelů s nejlepšími středoškolačky z celé republiky. V roce 1972 vystupoval soubor v televizi s půlhodinovým programem nazvaným Kytička vřesu a borůvky z Dražanské vysočiny. Snad je třeba ještě dodat, že vždy za dva roky

jsem pořádali v Boskovicích Večer písní a tanců, který se několikrát konal na nádvoří boskovického zámku a později v sále SKP.

V roce 1969 jsem zorganizovala setkání všech bývalých tanečniců a tanečnic. Dalo to hodně práce. Nevedli jsme si žádnou kartotéku souboru, pouze jsme psali kroniky a tak sehná-

ní adres všech bývalých členů dalo velikou práci. Ale nakonec se adresy sehnaly, pozvánky napsaly a rozeslaly a teď se jen čekalo, jak to dopadne, jak na to budou bývalí členové reagovat a kolik se jich sejde. A dopadlo to dobře. Přijelo jich 170, někteří hodně zdaleka, z celé Moravy, ale i z Čech. Všichni přijeli veselí, rozradostnění nezvyklým

shledáním a zvědaví na věci příští.

Celé setkání mělo radostný a srdečný ráz. Mnozí se řadu let neviděli a proto vítání a shledávání nebralo konce.

Oficiální zahájení, přivítání, krátký program, společná večeře a pak již jen společný tanec, společná zábava a společné veselí, které trvalo až do rána.

Vystoupení ve Strážnici v roce 1963.

Za Františkou Slámovou

Jiří Bušina

Dne 28. května 2006 jsme se dozvěděli, že ve svých 82 letech zemřela jedna z výjimečných hereček a režiserek Ochotnického divadla v Boskovicích Františka Slámová. Narodila se 15. prosince 1923 v Boskovicích. Zde také vychodila měšťanskou školu. Po jejích absolvování pracovala v kanceláři svého otce, který měl malou továrničku na stavební kování.

Ve volném čase ji to táhlo k ochotnickému divadlu. První roli si zahrála v operetě *Mé štěstí má zlaté vlasy* (1939) a pak již následovala jedna role za druhou. Opereta *Frajčerečka* (1940) role matky ve hře *Vojnarka* (1941) a ještě tentýž rok role v operetě *Růže z Argentiny*. Dceru *Harpagona* hrála v *Moliérově Lakomci* a nelze ale přeskocit ani hru *Divá Bára*, která byla nacvičena dramatickým odborem boskovického Sokola k hereckému výročí Františka Tázlara. Tato hra se však neuskutečnila a nedostala na jeviště, neboť den před uvedením byl Sokol Němci zakázán.

Na jevišti ochotnického divadla hrála vedle takových herců, jakými byli

František Tázlar, Jaroslav Maňas, Věra Novenková-Davidová, Jarmila Maňasová, Karel Bašný, Ruda Volf a další.

Františka, jak jsme jí všichni říkali stála ihned po válce u zrodu Městského ochotnického divadla. Ujala se v něm režie. V roce 1945 režiruje hru *O myších a lidech* a veselo *hru Štěstí do domu*. V roce 1948 režiruje hru *Plynové lampy*. Ale nezůstalo jen u režie. Následovala řada významných her, v nichž ztvárnila krásné role - Už Adam a Eva (1949), *Bařtipán*, *Meluzína* a *Hádajúsa* o rozumné v roce 1950, *Mášenka* a *To byl český muzikant* v roce 1951, *Vzbouření na vsi a Nebe na zemi* (1952), *Legenda o lásce* a *Ondráš* (1956). Následovaly hry *Ztracená neděle* (1959), *Půlnoční mše* (1960) a *Steelfordův objev* (1962). V roce 1962 opět sahla k režii a vybrala si hru *Svatba snátkového podvodníka*. Další hrou pak byla *Past* v roce 1963. Pak se na nějaký čas odmlčela. Vážně onemocněla a odstěhovala se mimo Boskovice.

Když se v roce 1978 obnovila činnost ochotnického divadla, byla to opět Fran-

tiška Slámová, která se zase zúčastnila na jeho znovuzrození. I když na zkoušky musela dojíždět ze Skelné hutě u Protivnova, chopila se v roce 1980 hned režie 2 divadelních představení. S dospělými studovala hru *Než se zvedla opona* a odpoledne s dětmi pohádku *Princezna Žofinka* a drak *Dynamit*. V dalším roce si zahrála ve hře *Křeslo pro vraha* a opět režirovala pohádku *Zlatý klíček*. Poslední hrou, kterou s boskovickým ochotnickým divadlem nacvičila byla v její režii uvedená jednoaktovka *Jak starý zmoudřel* (1985).

Z bohaté divadelní ochotnické činnosti nesmíme zapomenout na její hostování v ochotnickém divadle Semilaso, Závodního klubu ROH Královopolské strojírny Brno a v divadle Skřivani Domu kultury zaměstnanců školství Brno. S divadlem Skřivani se zúčastnila v roce 1960 *Jiráskova Hronova* se hrou V. Petrova *Když kvetou růže*.

Ochotnickému divadlu věnovala veškerý svůj volný čas a i v době své

nemoci se o jeho dění zajímala. Bylo jisté oprávněné, když ji byl v roce 2003 v rámci oslav výročí divadla udělen předsednictvem SČDO Praha za zásluhy o rozvoj ochotnického divadla Zlatý odznak Sva- zu českých divadelních ochotníků.

Odešla tiše, bez rozloučení. Zavřela se opona za posledním jednáním v životě tak výjimečné osobnosti boskovického ochotnického divadelní scény. Svým přístupem k práci na divadle bude nám všem dlouhou příkladem a vzorem.

Z historie služeb

Jaroslav Dvořáček

Ve svém příspěvku bych chtěl mladým čtenářům přiblížit, jaké byly služby pro občany ve 30. a 40. letech minulého století.

Na přepravu nakoupeného zboží, jako na příklad staviva, paliva a podobné byli v Boskovicích povozníci a sedláci. V tehdejší době nebyl ještě rozvinut automobilismus. Největším přepravcem byl povozník Jaroslav Sedlák z Komenského ulice (vlastnil 5 až 8 párů koní) a J. Aujezdský také na Komenského ulici. Dále přepravoval Augustin Staněk z Vodní ulice (nyní Svěrákové) a J. Sedlák z ulice Bílkové.

Jmenování přepravovali převážnou část zboží a bylo to vlastně jediná doprava pro občany města.

S trhovci se jezdilo na pouze a trhy z Boskovic koňmo až do Svitav, Moravské Třebové, Brna a okolí. Zpravidla již večer bylo zboží naloženo na vozech a vyjíždělo se již ve dvě hodiny ráno do místa trhu. Pokud bylo místo příliš vzdáleno, vyjíždělo se již den předem a přenocovalo se v zájezdních hostincích po cestě.

Palivové dřevo přepravovali povozníci z lesa přímo do domu vavřizníka. Předzásobení uhlím a koksem bylo prováděno tak, že do železniční stanice Boskovice bylo dopraveno v železničních

vagónech a z nich vyskládáno ručně přímo na povozy tažené koňmi a rozvezeno dle objednávky zákazníkům

V roce 1939 těsně před okupací přišlo do Boskovic několik Rusínů. Byli to občané vyhnaní z Podkarpatské Rusi. Pamatuji na pracovní skupiny vedené panem Kreolem a Martinem. Každá z nich měla 6 až 8 pracovníků, kteří vykládali uhlí a koks z vagónů přímo na koňský povoz. Zvláště na podzim bylo nádraží v Boskovicích přecpáno železničními vagóny s uhlím. Tyto skupiny Rusínů také káceli v lese dřevo na palivo. Byli to lidé velice zdatní na kácení stromů. Přepravu dřeva z lesů prováděli opět povozníci z vesnic. Největšími přepravci byli bratři Pavlů z Valchova a Michálek a Král z Újezda u Boskovic.

Později, po roce 1946 přepravu paliva prováděl a organizoval pan Rudolf Svoboda z Boskovic. Postupně přecházel na přepravu nákladními auty, kterými nahrazoval koňské potahy. Po roce 1948 pohltila uhelné sklady pana Svobody a dalších socializace a byl zřízen podnik Uhlenné sklady.

Závěrem mohu říci, že služby pro občany v dřívějších letech byla (mimo povozníky) prováděna sedláky jako jejich vedlejší činnost - mimo hlavního poslání, to je práce v zemědělství.

Služby pro občany

Miroslav Pupík

V době plné shonu za prací, úspěchem a lepším životem, kdy ze všech stran jsou nabízeny všelijaké služby, si snad již ani nevzpomeneme, že v Boskovicích byl podnik, který nabízel pro občany různé služby. Komunální podnik, Služby města Boskovic a později Oblastní podnik komunálních služeb, jak se s postupem let jmenoval, zajišťoval pro obyvatele města a širokého okolí širokou nabídku služeb a prací. Snad každý starší člověk navštívil holičství na náměstí nebo na rohu Komenského a Švermovy ulice, nebo i v obcích. Atmosféra místnosti s neopakovatelnou vůní voňavek, mýdla a ostříhaných vlasů, dřevěné nebo kožené lavice, otočná kožená nebo kovová křesla, stojany na mytí hlavy, kroupky, lavo- ry, pro děti dřevěná židle s koňskou hlavou, pro čekající vždy na stojanech čerstvé noviny, *Dikobraz* nebo *Svět v obrazech*. V kadeřnictví pro ženy *Vlasta*. A nezbytný, vyhrávající rozhlas po drátě. Místo, kde se při čekání semlelo kde co. Vždy vstřícný pan Suchý v bílém plášti je nezapomenutelná věc. V dámském kadeřnictví pak Alois Valtr.

Fotoslužba a pánové Čermák, Drápal, Pilát a jiní nabízeli různé druhy fotek a pro amatéry vyvolání filmu a zpracování fotek. Návštěva kominika pana Robina

Fojady byla pro děti zážitkem neopakovatelným. Ve sklenářství vládl pan Krška, v prádelně pak Komárek, v opravě hodiněk pánové Boháček a Pazderka. Mechanická dílna byla doménou pana Klíče, rámování obrazů pana Komárka. Pod OPKS patřily také další služby, jako krejčovství, zeďnická četa, popeláři, malíři a natěrači, kryté lázně, pedikúra, zahradnictví, květinářství, pohřební služba, klempířství, stolařství, chemická čistírna a žehlení, prodej PB plynu, knihařství, nákladní doprava, taxi služba, půjčovna průmyslového zboží, kol a stanů a v neposlední řadě i Cestovní informační služba. Byl to velký podnik, který se ve svých provozovnách snažil zajistit lidem jejich potřeby a usnadnit jim práci a zpříjemnit život. Stovkám bývalých pracovníků, kteří tyto služby provozovali patří určitě za jejich práci poděkování.

Změnou hospodářských poměrů v našem státě tento podnik zanikl. Mnozí z těchto pracovníků založili vlastní živnosti a dál pokračují v této činnosti. Mnozí došli důchodového věku a užívají zaslouženého odpočinku. A my všichni, kteří jsme těchto služeb využívali a využívat můžeme hodnotit, s jakým úspěchem se jim toto uspokojování potřeb občanů daří.

Josef Janků - Zahradnický podnik Šmelcovna

(sponzor Vlastivědných listů)

Šmelcovna 1364/3, Boskovice 680 01, tel./fax 516 453 071, e-mail:arboretum@smelcovna.cz, www.smelcovna.cz

Zveme širokou laickou i odbornou veřejnost, milovníky přírody k jarní prohlídce ARBORETA ŠMELCOVNA s možností nákupu širokého sortimentu okrasných rostlin.

Provozní doba pro rok 2006: po - ne 9⁰⁰ - 17⁰⁰ hod., prodejní doba: po - ne 9³⁰ - 16³⁰ hod., tel. 602 173 936.

LÉTO V ARBORETU: Trvalky-okrasné trávy, ocúny a vřesy
19. 8. - 27. 8.

Vlastivědné listy Boskovicka, vydává Klub přátel Boskovic společně s Vlastivědným kroužkem KZM Boskovice. Redakční rada: PhDr. Helena Janíková, Mgr. Ilja Melkus, Milan Pupík. Redakce: Jiří Bušina, Plačková 23, 680 01 Boskovice, kam zasíláte příspěvky, dotazy a připomínky. Vychází 4x ročně jako příloha regionálních novin Boskovicko. Uzávěrka příštího čísla je 15. srpna 2006.